

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobkyně: A. H.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 22. 10. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2021/161389-923, č. j. MPSV-2021/170992-923, o dávce pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 22. 10. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2021/161389-923, č. j. MPSV-2021/170992-923 žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě č. j. 451875/2021/OOI ze dne 17. 9. 2021, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o doplatek na bydlení podaná dne 26. 4. 2021. Žalovaný se ztotožnil se závěrem správního orgánu I. stupně v tom, že žalobkyně nárok na

Shodu s prvopisem potvrzuje

doplatek na bydlení nemá, protože nedoložila souhlas vlastníka bytu – bytového družstva s podnájemem předmětného bytu, který užívá na základě smlouvy o podnájmu družstevního bytu uzavřené s nájemkyní tohoto bytu. Podle žalovaného tak správní orgán I. stupně postupoval v souladu s ust. § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“).

2. Žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí podala včasnou žalobu. Namítala, že ve stejném bytě žije již několik let, pobírala na něj doplatek na bydlení a doložení souhlasu s podnájemem předmětného družstevního bytu bylo příliš formalistické. Po celou dobu, co v bytě žije, bytové družstvo nikdy nenamítalo neplatnost podnájemní smlouvy uzavřené mezi ní a nájemkyní. Nemůže souhlasit s odůvodněním, že se na toto bytové družstvo měla obrátit nájemkyně bytu, neboť nemá zákonné prostředky k tomu, aby jí tento souhlas donutila zajistit. Naopak ze strany správního orgánu nebyl učiněn žádný úkon k ověření konkludentního souhlasu ze strany družstva, který si mohl ověřit jak od nájemkyně, tak i případně samotného bytového družstva. Žalobkyně požaduje přiznání dávky doplatek na bydlení od května 2021 dosud ve výši 6 800 Kč měsíčně na pokrytí dluhu nájemného, který vznikl zastavením dávky doplatku na bydlení úřadem práce. Navrhovala proto, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2021/161389-923, č. j. MPSV-2021/170992-923 a z obsahu správního spisu žalovaného též spisové značky, jakož i z obsahu správního spisu Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě sp. zn. UP/65883/2021/HN a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudní řádu správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, přičemž toto rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).
5. Z obsahu správního spisu správního orgánu I. stupně krajský soud zjistil následující skutečnosti:
 - dne 26. 4. 2021 podala žalobkyně u Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě žádost o doplatek na bydlení. V tento den uvedla do protokolu z jednání, že je od 2. 11. 2020 nezaměstnaná, bydlí sama v nájemním bytě, má vyživovací povinnost; výživné naposledy uhradila v únoru 2021. Od března toto výživné nehradí, odmítla doložit rozsudek o stanovení vyživovací povinnosti. Od ledna 2021 ji živí její matka a má dluh na nájmu přes 20 000 Kč;
 - dne 10. 5. 2021 se podle sepsaného protokolu dostavila žalobkyně ke správnímu orgánu I. stupně a požádala o změnu měsíce posouzení žádosti z dubna 2021 na květen 2021 a jako důvod uvedla, že nebyla v rozhodném období osobou v hmotné nouzi. Sdělila, že dne 10. 5. 2021 se zaevidovala na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a doložila prohlášení o vyživovací povinnosti. Uvedla dluh na výživném ve výši 1 200 Kč. Část protokolu o tomto jednání v kolonce, co má žalobkyně při příští návštěvě doložit a jaký je termín její další návštěvy, zůstala nevyplněna;

- dne 11. 5. 2021 bylo v místě bydliště žalobkyně provedeno sociální šetření za účelem zjištění celkových sociálních a majetkových poměrů, při němž žalobkyně uvedla, že má vyživovací povinnost k nezletilému synovi, dluh na tomto výživném 1 200 Kč a že naposledy byla zaměstnána v listopadu 2020. V období do dubna 2021 jí živila její matka. Dále uvedla dluh na nájemném ve výši 22 000 Kč. V záznamu z tohoto sociálního šetření se uvádí, že žalobkyně byla vyzvána k doložení souhlasu s podnájmem majitele bytu (družstva);
 - přípisem správního orgánu I. stupně ze dne 19. 5. 2021 byla žalobkyně vyrozuměna o tom, že se může vyjádřit k podkladům rozhodnutí ve věci její žádosti o přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi – doplatku na bydlení. Podle doručky toto vyrozumění žalobkyně osobně převzala 26. 5. 2021 a podle obsahu správního spisu možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí nevyužila;
 - dne 9. 6. 2021 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým zamítl žádost žalobkyně o dávku doplatek na bydlení. K odvolání žalobkyně bylo toto rozhodnutí zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 8. 2021 sp. zn. SZ/MPSV-2021/120595-923, č. j. MPSV-2021/132554-923 a věc byla vrácena Úřadu práce ČR, krajské pobočce v Ostravě k novému projednání. Žalovaný toto rozhodnutí odůvodnil tím, že nebyly splněny podmínky postupu správního orgánu I. stupně podle ust. § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný mimo jiné uvedl, že u podnájemných smluv je zapotřebí vyžadovat písemný souhlas vlastníka bytu a že za situace, kdy smlouva o podnájmu byla uzavřena mezi žalobkyní a nájemkyní tohoto bytu v písemné formě, je nutné, aby tento souhlas pronajímatele byl dán rovněž písemnou formou. Aby správní orgán I. stupně mohl řádně posoudit důvodnost přiznání doplatku na bydlení žalobkyni, je proto nezbytné doložit souhlas vlastníka bytu s jeho podnájmem bez ohledu na to, že žalobkyně byt užívá k bydlení dlouhodobě;
 - podáním ze dne 20. 8. 2021 správní orgán I. stupně vyzval žalobkyni, aby ve lhůtě 8 dnů doložila písemný souhlas majitele nemovitosti s podnájmem družstevního bytu s platností od května 2021. Podle doručky tuto výzvu žalobkyně osobně převzala dne 27. 8. 2021;
 - podle protokolu sepsaného dne 23. 8. 2021 na Úřadu práce, krajské pobočce v Ostravě byla žalobkyně seznámena s tím, že správní orgán nadále trvá na doložení písemného souhlasu družstva s podnájmem bytu. Žalobkyně byla zároveň poučena, že v případě nesplnění této výzvy může být podle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi dávka nepřiznána;
 - přípisem ze dne 2. 9. 2021 byla žalobkyně vyrozuměna o možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí ve věci její žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení. Podle doručky toto vyrozumění žalobkyně osobně převzala proti vlastnoručnímu podpisu dne 8. 9. 2021, přičemž z obsahu správního spisu vyplývá, že této možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí nevyužila.
6. Součástí správního spisu je rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě ze dne 17. 9. 2021, jímž byla opětovně zamítnuta žádost žalobkyně o dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení a odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí ze dne 29. 9. 2021. O tomto odvolání, jak již bylo shora uvedeno, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.

7. Podle ust. § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl
- a) příjem vlastníka nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplácený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24) nebo
 - b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplácený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24);

Právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.

8. Podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav. Podle odst. 5 téhož ustanovení, nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 – 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavci 1 – 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.
9. V projednávané věci žalobkyně v souvislosti se svou žádostí o dávku pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení předložila smlouvu o podnájmu družstevního bytu, kterou uzavřela dne 31. 10. 2019 s Ing. A. S., jakožto nájemkyní družstevního bytu č. X na adrese Ž. X, M. O. o velikosti 1+1. Žalobkyně nesouhlasila s nepřiznáním této dávky pomoci v hmotné nouzi proto, že nedoložila písemný souhlas bytového družstva s podnájmem předmětného bytu. Poukázala na to, že tento byt užívá již několik let, dříve na něj pobírala doplatek na bydlení a že bytové družstvo nenamítalo nikdy neplatnost nájemní smlouvy, přestože vědělo, že žalobkyně tento byt užívá. Nesouhlasila s názorem žalovaného, že se na bytové družstvo měla obrátit nájemkyně bytu, neboť k tomu ji žalobkyně nemohla donutit; podle jejího názoru si správní orgán I. stupně sám mohl ověřit souhlas družstva s podnájmem bytu buďto od nájemkyně, anebo samotného družstva. S těmito žalobními námitkami krajský soud nemůže souhlasit. Požadavek na předložení souhlasu bytového družstva s podnájmem předmětného bytu žalovaný odůvodnil ust. § 2215 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), podle jehož prvního odstavce souhlasí-li pronajímatel, může nájemce zřídit třetí osobě k věci užívací právo; byla-li nájemní smlouva uzavřena v písemné formě, vyžaduje i souhlas pronajímatele písemnou formou. Dle odst. 2 téhož ustanovení, zřídí-li nájemce třetí osobě užívací právo k věci bez souhlasu pronajímatele, považuje se to za hrubé porušení nájemcových povinností způsobující pronajímateli vážnější újmu. Žalovaný tedy správně dovodil, že podnájem je právním důvodem pro užívání cizí věci odvozený od nájemního práva nájemce bytu a že nájemce bytu je oprávněn založit právo užívat byt nebo jeho část další osobě, ovšem s písemným souhlasem pronajímatele tohoto bytu. V daném případě byla uzavřena smlouva o podnájmu družstevního bytu mezi žalobkyní a nájemkyní tohoto bytu; byl tedy nutný písemný souhlas bytového družstva jakožto pronajímatele předmětného družstevního bytu s jeho podnájmem. Krajský soud k tomu dodává, že dochází-li k dočasněmu

přenechání věci k užití třetí osobou za úplatu, použijí se pro vztah nájemce a podnájemce obdobně práva a povinnosti pronajímatele a nájemce včetně zvláštní právní úpravy týkající se nájmu a podnájmu bytu. Z ust. § 2275 vyplývá, že pokud nájemce sám v bytě trvale nebydlí, je možné platně uzavřít smlouvu o podnájmu, ať o podnájmu celého bytu, nebo podnájmu části bytu, pouze se souhlasem pronajímatele. Souhlas musí být udělen písemně a nedodržení této formy bude stíháno relativní neplatností. Jde o opatření k ochraně práv pronajímatele, neboť v situaci, kdy by nájemce v bytě sám trvale nebydlel, není možné, aby zajišťoval jakkoli dohled nad chováním podnájemce, a je tedy třeba, aby i pronajímatel mohl zasáhnout do toho, kdo v době nepřítomnosti nájemce v bytě byt bude užívat a zda za daných podmínek se bude pronajímateli jevit vhodným, aby s podnájmem souhlasil. Uzavřel-li nájemce podnájemní smlouvu bez souhlasu pronajímatele, bude taková podnájemní smlouva relativně neplatná.

10. Ze shora uvedeného krajský soud dovozuje, že oba správní orgány při posuzování nároku žalobkyně na doplatek na bydlení oprávněně požadovaly doložení písemného souhlasu pronajímatele družstevního bytu, tedy bytového družstva jakožto vlastníka předmětného bytu s jeho podnájmem. Nelze přitom souhlasit s námitkou žalobkyně, že tento požadavek je formalistický, neboť předmětný byt užívá několik let a zároveň pobírala doplatek na bydlení, přičemž bytové družstvo po celou tuto dobu nenamítalo neplatnost uzavřené nájemní smlouvy. Z obsahu správního spisu přitom vyplynulo, že žalobkyni byla potřeba doložení tohoto písemného souhlasu sdělena při sociálním šetření dne 11. 5. 2021; z rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2021 pak bylo zdůrazněno, že u podnájemních smluv je třeba vyžadovat písemný souhlas vlastníka bytu, aby správní orgán I. stupně mohl řádně posoudit důvodnost žádosti žalobkyně o doplatek na bydlení. Následně správní orgán I. stupně doručil žalobkyni výzvu ze dne 20. 8. 2021, aby doložila písemný souhlas majitele nemovitosti s podnájmem družstevního bytu s platností od května 2021 a následně při jednání na úřadu práce dne 23. 8. 2021 byla žalobkyně opětovně seznámena s požadavkem doložení této výzvy. Ze žádného protokolu o jednání na úřadu práce nevyplývá, že by žalobkyně správnímu orgánu I. stupně sdělila, že jí tento písemný souhlas bytové družstvo odmítlo vydat a že by v důsledku toho správní orgán požádala, aby si tento souhlas či vyjádření bytového družstva vyžádal sám. Krajský soud proto uzavírá, že žalovaný nepochybil, když napadeným rozhodnutím odvolání žalobkyně zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně tím, že podle výše citovaného ust. § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení žalobkyni nepřiznal.
11. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud žalobu žalobkyně v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
12. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně v tomto řízení úspěch neměla a žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nenáleží ze zákona (ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě 2 týdnů od jeho doručení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné

[Zadejte text.]

zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 07.03.2022

JUDr. Petr Indráček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje